

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului și de către partea vătămată Morar Aliona, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Morar Ion Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-l Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 29.01.2019-14.06.2019
2. *instanța de apel*: 08.07.2019-01.07.2020
3. *instanța de recurs*: 16.09.2020 - 04.11.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Ocnița din 14 iunie 2019, Morar Ion Xxxxx, a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Morar Ion a fost pus sub învinuire precum că, la data de 15.04.2017, în jurul orei 11:00, apoi la 16.04.2018, ora 09:00, aflându-se la domiciliul său situat în s. Xxxxx, r. Xxxxx, a numit-o pe soția sa, Morar Aliona, cu cuvinte injurioase, înjositoare, jignitoare. După care, ultimul fiind în stare de ebrietate alcoolică, continuându-și acțiunile sale criminale, a lovit-o pe aceasta cu palma de două ori în regiunea capului. Morar Aliona, nerezistând la situația tensionată în familie, care a durat o perioadă îndelungată de timp, având intenția de a se sinucide, a întrebuițat cinci pastile de „Clonazepam” cu care s-a intoxicat.

Prin acțiunile sale intenționate Morar Ion, săvârșind infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin.(3) lit. b) Cod penal, *adică acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au determinat la tentativă de sinucidere.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie recunoscut

vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal, la închisoare pe termen de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip închis. Încasarea cheltuielilor de judecată în sumă totală de 4 912, 70 lei de la Morar Ion, în folosul statului.

În motivarea apelului a invocat ilegalitatea sentinței, deoarece instanța nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate și a martorilor, raportul psihologic din data de 16 aprilie 2018, astfel neîntemeiat a achitat inculpatul de învinuirea adusă în baza art.201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința și adoptată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Morar Ion, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(3) lit. b) Cod penal, cu numirea pedepsei sub formă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis. A fost admisă cererea procurorului, fiind încasat de la Morar Ion cheltuielile de judecată în sumă totală de 4 912, 70 lei, în folosul statului.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond pronunțând sentința de achitare a lui Morar Ion pe capătul de învinuire în baza art. 201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal, a adoptat o hotărâre ilegală, bazată în exclusivitate pe un șir de probe apreciate unilateral, care au fost rupte din context și sunt combătute de întreg ansamblul probant prezentat de partea acuzării.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, instanța de fond dispunând achitarea inculpatului Morar Ion în baza art.201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu sunt întrunite elementele infracțiunii, a dat o apreciere unilaterală probelor cercetate în cadrul ședinței judiciare, ignorând totalmente un întreg ansamblu probant care cu certitudine dovedește vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Respectiva concluzie a instanței de apel se întemeiază pe următoarele probe: declarațiilor părții vătămate Morar Aliona, declarațiile martorilor Orac Doina, martorul Curtean Nina în ședința instanței de apel a refuzat să facă declarații, inculpatul este ginerele ei, și declarațiile inculpatului Morar Ion date în instanța de fond și susținute de către aceasta în instanța de apel (f.d.200, vol.I), precum și alte probe cum ar fi: procesul- verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din data de 16.04.2018 (vol.I,f.d.24); raportul ofițerului UP Ocnița din 16.04.2018, informația telefonică precum că la spital a fost internată Morar Aliona cu intoxicație acută medicamentoasă (vol.I,f.d.25); proces-verbal nr.97 de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei (vol.I,f.d.35-36); proces-verbal de cercetare la fața locului (vol.I f.d. 38-39); foto-tabel la procesul -verbal de cercetare la fața locului (vol.I, f.d. 40); ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din data de 14.05.2018 (vol.I, f.d.42); raport psihologic din data de 08.05.2018 (vol.I, f.d.44); raport de expertiză judiciară (vol.I, f.d.71); fișa medicală a bolnavului de staționar nr.1802122 a lui Morar Aliona (vol.I f.d.75-77); raport de expertiză judiciară din data de 23.04.2018 (vol.I f.d.78-79); raport de expertiză psihiatrico - legală (vol.I f.d.86- 88); declarația părții vătămate Morar Aliona depuse în instanța de fond la data de 26.03.2019 (vol.I, f.d.157);

declarațiile martorului Curteanu Nina depuse în instanța de fond la data de 26.03.2019 (vol.I f.d.158); declarațiile specialistului Gaină Dionis depuse în prima instanță la data de 03.04.2019 (vol.I,f.d.160); declarațiile martorului Perjun Raisa depuse în prima instanță la data de 15.05.2019 (vol.I, f.d.161); declarațiile martorului Orac Doina depuse în prima instanță la data de 15.05.2019 (vol.I, f.d.162).

În viziunea instanței de apel, instanța de fond pronunțând sentința de achitare a ignorat totalmente existența unui întreg ansamblu de probe pertinente, concludente, utile și veridice care completându-se reciproc, demonstrează atât vinovăția inculpatului Morar Ion în comiterea faptei prejudiciabile incriminate și urmărind o intenție unică de comitere a acțiunii sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au determinat la tentativă de sinucidere.

Astfel, instanța de fond urma să dea o apreciere declarațiilor părții vătămate și a martorilor, raportul psihologic din data de 16.04.2018, în care este indicat că Morar Aliona este supusă continuu senzației așteptării pericolului, se simte vulnerabilă și victimizată motivul fiind acțiunile frecvente de violență din partea soțului și raportul de expertiză judiciară nr.201837A0265 din 05.12.2018, prin care s-a constatat că, Morar Aliona a putut să înțeleagă caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite în privința ei (își dădea seama de acțiunile soțului său). Referitor la declarațiile părții vătămate în ședința instanței de apel, precum că toate învinuirile aduse soțului ea le-a inventat, instanța de apel le-a apreciat critic și a considerat că au fost făcute sub influența inculpatului. În ședința instanței de apel s-a observat vădit, că partea vătămată este influențată de inculpat, făcând declarații permanente privea la inculpat, manifesta frică și evita să răspundă la întrebările care demonstau agresivitatea inculpatului.

În circumstanțele descrise, instanța de apel a constatat, că Morar Ion la data de 15.04.2017, în jurul orei 11:00, apoi la 16.04.2018, ora 09:00, aflându-se la domiciliul său situat în s.Ocnița, r-l Ocnița, a numit-o pe soția sa, Morar Aliona, cu cuvinte injurioase, înjositoare, jignitoare. După care, ultimul fiind în stare de ebrietate alcoolică, continuându-și acțiunile sale criminale, a lovit-o pe aceasta cu palma de două ori în regiunea capului. Morar Aliona, nerezistând la situația tensionată în familie, care a durat o perioadă îndelungată de timp, având intenția de a se sinucide, a întrebuițat cinci pastile de „Clonazepam” cu care s-a intoxicat.

Hotărând întrebarea despre măsura de pedeapsă ce urmează a fi stabilită inculpatului Morar Ion pentru săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit. b) Cod penal, în conformitate cu prevederile art.61, 75 Cod penal, instanța de apel a ținut cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea infracțiunii săvârșite, care în temeiul art.16 alin.(4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave ,urmărilor prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, de persoana celui vinovat.

Instanța de apel a considerat absolut întemeiată cerința acuzatorului de stat referitor la încasarea de la inculpatul Morar Ion a cheltuielilor judiciare în mărime de 4912,70 lei, lei, pentru efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală care au fost suportate pentru desfășurarea procesului penal.

Respectiv, lecturând materialele cauzei, instanța de apel a reținut, că pentru efectuarea acțiunilor procesuale au fost suportate cheltuieli judiciare în mărime de 4912, 70 lei, ce urmează a fi încasate din contul inculpatului Morar Ion dat faptului, că, în legătură cu aceasta, au fost suportate cheltuieli ocazionate de administrarea probelor, sub incidența căror intră sumele plătite pentru retribuția cuvenită experților, or spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sânt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciara se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sânt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în față căruia se află cauza penală.

Astfel, stabilindu-se vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii, acestuia îi revine obligația de a-i restitui statului toate cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale pe această cauză, el nejustificând obiectiv, înrăutățirea stării materiale în legătură cu aceasta, mai ales în situația în care nu are alte persoane la întreținere.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Avocatul Țurcanu I. în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel sau menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- nu a avut loc fapta prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, adică acțiune sau inacțiune intenționată comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei care au determinat încercarea de sinucidere a părții vătămate;

-din înscrisurile de la f. d. 24 și 25, vol. I, de fapt, sesizarea a fost întocmită și depusă de o altă persoană decât partea vătămată Morar Aliona, deoarece fiind internată la ora 15:20 la spitalul raional Ocnița, cu intoxicație acută de medicamente psihotrope, ea nu era capabilă de depune plângeri din cauza stării fizice și psihice. Deci, afirmă că conținutul plângerii nu corespunde cu realitatea și circumstanțele de fapt redade nu corespund cu realitatea;

-din conținutul sesizării (f. d. 25, vol. I) rezultă, că partea vătămată ar fi fost și bătută în regiunea capului, dar și pe corp cu lemn și centură. Ca urmare, organul de urmărire penală sesizat urma să întreprindă măsuri care se impun și de a fi efectuate examinarea medico - legală a părții vătămate și a fiicei sale pentru a fi stabilite existența leziunilor corporale, locația lor, timpul și modalitatea de producere. Dar, din materialele cauzei penale se vede limpede că organul de urmărire penală nu a făcut o trimitere la medicul legist pentru a fi stabilit adevărul.

- la f. d. 78 este prezent raportul de expertiză judiciară datat cu 23.04.2018. Din conținutul lui se distinge că, temeiul efectuării expertizei medico legale este ordonanța 20182600131 OUP al SUP a IP Ocnița inspector superior Cristina Proca.

Din spusele părții vătămate ar fi fost lovită cu palma peste cap și cu coada maturii peste spate, în regiunea lombară... Este prezentată fișa medicală, conform căreia pacienta s-a aflat la tratament staționar cu diagnosticul: Intoxicație cu medicamente, careva leziuni corporale n- au fost descrise în fișa medicală.

- medicul legist a menționat că la Morari Aliona, anul nașterii 1981, la momentul examinării medico-legale careva leziuni corporale n-au fost depistate. Lipsa leziunilor corporale nu exclude provocarea unor dureri fizice și a unor leziuni corporale care din cauza adresării întârziate a pacientei n - au fost depistate. Astfel, circumstanțele de fapt expuse în sesizare de o altă persoană decât partea vătămată vin în contradicție majoră cu concluziile medicului legist, mai ales după cum a menționat medicul legist în fișa medicală a pacientei nu au fost descrise careva leziuni corporale, ca urmare ele nici nu au existat. Să fi fost careva leziuni corporale la partea vătămată în ziua internării la spital, atunci ele aveau să fie stabilite;

- conform procesului - verbal de notificare a părților despre dispunerea expertizei din 07.06.2018 (f.d. 83, vol. I) se atestă faptul că, Morar Ion s -ar fi refuzat de prezența avocatului la actul de procedură penală, chiar dacă în materiale cauzei la f.d. 101, vol. I este prezent mandatul avocatului Țurcanu Igor din 22 mai 2020, cu împuterniciri de a apăra interesele lui Morar Ion în fața organelor de urmărire penală, cât și în fața instanțelor de judecată. Altfel, spus actul de procedură penală din 07.06.2018 este lovit de nulitate care poate fi invocată la orice etapă a procesului penal, deoarece a fost petrecut în lipsa apărătorului ales sau măcar, în lipsa, unui avocat din oficiu. Astfel partea apărării elementar a fost lipsită de posibilitatea de a formula întrebări, a recuza expertul etc;

- la f.d. 105 este prezent mandatul avocatului din oficiu fără dată și semnătura lui Morar Ion pe verso, astfel i-a fost grosolan încălcat dreptul la apărare la etapa de urmărire penală;

- conform raportului de expertiză judiciară nr. 201837A0265 din 05 decembrie 2018 (f.d. 86-88) se atestă limpede că, după ce organul de urmărire penală a încălcat dreptul la apărare a lui Morar la aducerea la cunoștință părților despre expertiză întrebările puse față de expert au fost poate și necesare, dar au avut un caracter formal. Cu toate acestea în raportul menționat de către expert la capitolul: „Examinare clinico-psihologică” este menționat, cităm: ”Referitor la tentativa autolitică săvârșită, afirmă „nu-mi place că soțul consumă alcool și m- am gândit să-l opresc în felul acesta”, am încheiat citatul. Deci, cele reținute de expertul psihiatru indică la motivul adevărat care a determinat partea vătămată la tentativa autolitică de a - și produce careva autoleziune, dar care exclude culpa lui Morar Ion de comiterea infracțiunii imputate;

- la fel expertul psihiatru a concluzionat: ” ...Ceea ce înseamnă că Morar Aliona posedă particularități patologice care au putut influența comportamentul acesteia în situația analizată: „labilitatea dispoziției, senzitivitate crescută, toleranță scăzută la frustrare”. Deci, expertiza judiciară 201837A0265 din 05 decembrie 2018 (f. d. 86-88) combate versiunea acuzării precum că, tentativa autolitică de a - și produce careva

autoleziune a fost determinată de acțiunile sau inacțiunile lui Morar Ion. Mai simplu spus, acțiunile inadecvate ale părții vătămate Morar Aliona au fost determinată de patologia cronică pe care o are - "boală mintală".

- instanța de apel și -a întemeiat decizia de condamnare pe raportul psihologic (f. d. 44, vol. I), care a fost întocmit de către o persoană, în calitate de examinator, cu numele de Lupu Svetlana, și pe documentul dat este aplicată o ștampilă, din care se înțelege că aparține Asociației Obștești „Stimul”. Proba dată al acuzării corect nu a fost luată în considerație de prima instanță, iar instanța de apel, contrar legii a admis în calitate de probă acest înscris;

- la materialele cauzei penale lipsește un act, ce ar confirma profesia și specialitatea psihologului Lupu Svetlana, dacă aceasta are studii în domeniul respectiv și este competentă de a efectua careva analize și evaluări psihologice asupra victimei violenței în familie;

- raportul de expertiză de la f. d. 78 vine în contradicție directă cu raportul psihologic (f. d. 44) și nu stabilește legătură causală dintre careva acțiuni ale lui Morar Ion și consumul de pastile de către Morar Aliona;

-instanța de apel nu a indicat esența acțiunilor inculpatului, constatate ca fiind dovedite, cum ar fi: „ *Morar Aliona, nerezistând la situația tensionată în familie, care a durat o perioadă îndelungată de timp, având intenția de a se sinucide, a întrebuițat cinci pastile de "Clonazepam" , cu care s-a intoxicat, pe când în rechizitoriu ca fapte imputabile se referă la data de 15.04.2017 și 16.04.2018;*

- instanța de apel nu a coroborat circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, inclusiv cele enunțate supra, precum că Morar Ion la data de 15.04.2017, în jurul orei 11:00, apoi la 16.04.2018, ora 09:00, aflându-se la domiciliul sau situat în s. Ocnița, r. Ocnița, a numit-o pe soția sa, Morar Aliona, cu cuvinte injurioase, înjositoare, jignitoare. După care, ultimul fiind în stare de ebrietate alcoolică, continuându-și acțiunile sale criminale, a lovit-o pe aceasta cu palma de două ori în regiunea capului. Morar Aliona, nerezistând la situația tensionată în familie, care a durat o perioada îndelungată de timp, având intenția de a se sinucide, a întrebuițat cinci pastile de „Clonazepam” cu care s-a intoxicat;

- acțiunile reținute de instanța de apel se referă la data de 15.04.2017 și la 16.04.2018 și pe care Morar Ion le-ar fi săvârșit în ambele zile, adică la 15.04.2017 a numit - o pe soția sa, Morar Aliona cu cuvinte injurioase etc, a lovit -o cu palma de două ori în regiunea capului, cât și la 16.04.2018 ar făcut aceleași acțiuni.

- martorii audiați în instanța de apel la solicitarea procurorului, de fapt, au menținut declarațiile date în prima instanță, și nu au întemeiat în mod substanțial condamnarea inculpatului. Exact, invers declarațiile tuturor martorilor acuzării în instanța de apel au confirmat poziția apărării, instanța de apel nu a înlăturat divergențele dintre declarațiile date de către Orac Doina în prima instanță și instanța de apel și nu a explicat de ce la baza sentinței de condamnare a folosit declarațiile martorului date în prima instanță, care a dat o sentință de achitare, dar nu a utilizat și explicat de ce nu a luat în considerație declarațiile martorului Orac Doina din instanța de apel.

În drept, apărătorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

6.2 Partea vătămată Morar A., solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului indică:

- hotărârea primei instanțe este corectă, Morar Ion, soțul său, nu a făcut fapta de care este învinuit. În realitate, suferă de o maladie - epilepsie, stă la evidență psihiatrică, periodic are nevoie de tratament staționar și îi sunt prescrise de către medicul psihiatru medicamente, care urmează să le consume permanent;

- niciodată nu au fost din partea soțului careva fapte ce ar face ca să dorească să se sinucidă. La 16 aprilie 2018, s-a certat cu soțul, cum se întâmplă în toate familiile, dar nu a avut nici o intenție de a - și pune capăt zilelor. A dorit să facă ca soțul să sufere și a consumat o pastilă de "Clonazepam", care s-a păstrat de mai demult și care la moment nu mai consuma, deoarece de la aceste pastile i se făcea rău. A băut pastila pentru ca soțul său să sufere și să nu mai consume alcool. Știa că de la o pastilă de clonazepam nu o să moră, a dorit ca soțul să înțeleagă că nu-i place când el servește alcool;

- după consumul pastilei dormea, cine a chemat salvarea nu a știut, ține minte că a fost dusă la spital și într - adevăr îi era rău. Imediat a venit și o persoană polițistă și a insistat ca să -i povestească ce s-a întâmplat. I-a spus că îi este rău și nu poate să vorbească, dar polițista a insistat și a scris ce a dorit. Plângerea a fost scrisă în spitalul raional Ocnița de polițistă, la insistența ei și aproape tot ce a fost scris acolo nu este adevărat;

- în realitate a fost internată la spital la 16.04.2018 și în documentele medicale medicii nu au scris că ar avea careva leziuni corporale pentru că ele nu existau. La 17.04.2018 a fost scrisă îndreptarea la medicul legist și la câteva zile a fost examinată și, medicul legist nu a depistat careva leziuni corporale;

- dacă polițista era obiectivă și nu avea careva interes de a face dosar penal soțului, atunci ea trebuia să - și dea seama că ceea ce a fost scris în plângere de ea nu corespund realității și nici nu trebuia pornit dosar penal pentru ceea ce nu a avut loc;

- în plângerea compusă de polițistă era scris că, soțul ar fi aplicat violență și față de fiica lor. Dacă ar fi fost adevărat acest lucru, atunci trebuia să fie pornită cauză penală și pe faptul că, soțul aplica violență față de copilul lor și copilul să fie recunoscut ca parte vătămată. În realitate, soțul nu obijduia fata, dar invers îi lua apărarea;

- în raportul de expertiză judiciară nr. 201837A0265 din 05 decembrie 2018 (f.d. 86 - 88) este fixat de medicul psihiatru cuvintele „*nu-mi place că soțul consumă alcool și m-am gândit să-l opresc în felul acesta*”. La medicul psihiatru și la instanțele de judecată a spus adevărul despre cauza de ce a consumat o pastilă. I-a venit gândul că dacă va lua pastila, îi va fi rău și atunci soțul v-a înțelege și nu va mai consuma alcool;

- dacă era adevărat că soțul său aplica violența permanent, atunci după ce a fost pornită urmărirea penală nu ar mai fi locuit cu dânsul. După ce a ieșit din spital a revenit acasă și a locuit împreună cu soțul până ce nu l-au luat din sala de judecată de la Bălți;

- statul în mod ilegal l-a făcut vinovat pe soțul său de ceea ce nu a făcut, a băgat la pușcărie un om nevinovat și care este unicul întreținător al familiei și a nenorocit toată familia și asta numai pentru ca cineva vrea să arate că lucrează bine și face statistică bună cu lupta violenței în familie.

În drept, partea vătămată își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Potrivit textului recursurilor declarate, titularii acestora invocă de drept temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Din conținutul recursurilor, Colegiul atestă, că autorii critică decizia instanței de apel, prin care a fost casată sentința, și anume pentru faptul că, instanța de al doilea grad de jurisdicție nu a analizat deplin și nu a luat în considerație că, în realitate fapta prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, nu a avut loc; sesizarea a fost întocmită și depusă nu de partea vătămată, dar de o altă persoană. De asemenea, apărătorul invocă acel fapt că, concluziile instanței de apel sunt insuficient motivate și argumentate, lipsind probe concludente și utile în partea ce ține de constatarea vinovăției inculpatului, instanța de apel și-a bazat soluția de condamnare pe aceleași probe, puse la baza sentinței de achitare.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că judecând apelul declarat, instanța de apel, rejudecând cauza și verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei analize și examinări coroborate a

probelor ce au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de vinovăție și condamnare a lui Morar I. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal.

Astfel, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept. Reieșind din cele expuse, instanța de recurs apreciază drept vădit neîntemeiate criticile recurenților, precum că instanța de apel a dat o apreciere injustă probelor.

Totodată, instanța de recurs consideră, că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

În opinia Colegiului penal lărgit, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, cuprinzând argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată, iar partea descriptivă a deciziei cuprinde, în conformitate cu prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Cu referire la argumentul invocat de recurenți, precum că instanța de apel judecând apelul procurorului, contrar prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, și-a bazat soluția de condamnare pe aceleași probe, puse la baza sentinței de achitare, Colegiul penal îl respinge ca fiind declarativ.

Astfel, în conformitate cu art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Instanța de recurs constată, că în ședința instanței de apel au fost audiați inculpatul Morar I. (f.d.204 v. I), totodată a fost audiată partea vătămată Morar A. (f.d. 202-203 v. I) și martorii Curtean N. (f.d.194 v. I), Orac D. (f.d.201 v. I), la fel au fost cercetate materialele cauzei, care au fost consemnate și în procesul-verbal (f.d. 210 v. I). Reieșind din cele expuse, Colegiul penal atestă că la baza deciziei, instanța de apel a pus declarațiile acuzatorii ale părții vătămate și martorilor menționați, care au fost audiați pe viu în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, astfel decizia instanței de apel corespunde prevederilor legale și nu au fost încălcate careva drepturi ale inculpatului.

Cu referire la faptul că, instanța de apel nu a înlăturat divergențele dintre declarațiile date de către martorul Orac Doina în prima instanță și instanța de apel

și nu a explicat de ce la baza sentinței de condamnare a folosit declarațiile martorului date în prima instanță, Colegiul penal reține că, instanța de apel a pus la baza deciziei declarațiile martorului Orac D., care în ședința instanței de apel a susținut declarațiile date în cadrul primei instanțe și la urmărirea penală (f.d.201 verso v. I).

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare a inculpatului Morar I., respectând prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, nefiind încălcate careva drepturi ale inculpatului, în urma celor expuse urmând a fi respinsă și critica recurentului precum că, la judecarea apelului nu au fost prezentate careva probe în susținerea acuzației penale aduse inculpatului.

Ce ține de critica, precum că ordonanța de dispunere a efectuării expertizei din 07.06.2018 este lovită de nulitate, raportul psihologic (f.d.44 v. I), este întocmit de Lupu S., însă la materialele cauzei lipsește careva act de confirmare a profesiei acesteia. Colegiul penal lărgit conchide, că ilegalitatea acțiunilor organelor de urmărire penală în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea i-a cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Raportând norma dată la argumentele supuse analizei, Colegiul penal lărgit atestă că, din materialele cauzei nu rezultă că inculpatul sau apărătorul acestuia ar fi avut careva obiecții asupra acțiunilor organului de urmărire penală la etapa respectivă a urmăririi penale, fiindu-le aduse la cunoștință materialele procesului penal, respectiv nici una dintre părți nu a contestat actele procesuale întocmite. Astfel, invocarea nulității actelor organului de urmărire penală, contravine prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența CEDO, prin care s-a stabilit că probele obținute într-un mod ilegal nu constituie în sine o încălcare a dreptului inculpatului la un proces echitabil. Astfel, Curtea în cazul Schenk c. Elveției (12 iulie 1988), a precizat că utilizarea unei înregistrări ce poartă semnele ilegalității, din motiv că nu a fost ordonată de către judecătorul de instrucție, nu este o încălcare a unui proces echitabil, deoarece apărarea a avut posibilitatea de a contesta autenticitatea înregistrărilor în termenii și modul stabilit prin lege.

Cu referire la argumentele avocatului, precum că i-a fost încălcat dreptul la apărare a inculpatului, prin faptul că Morar I. a refuzat de prezența avocatului, la emiterea ordonanței de dispunere a efectuării expertizei din 07.06.2018, astfel fiind lipsit de posibilitatea de a formula întrebări, a recuza expertul, Colegiul penal consideră că în prezenta speță invocarea viciului fundamental și anume încălcarea prevederilor art. 6§3 lit. c) CEDO, nu și-a găsit confirmarea. Din lucrările dosarului se reține că, inculpatul în cadrul urmăririi penale și până la începerea cercetării judecătorești a fost asistat de către un apărător ales și anume Țurcanu Igor, cu care

a încheiat contract de asistență juridică, fapt confirmat prin mandatul anexat la materialele dosarului (f.d. 101 v. 1). Astfel, conform procesului-verbal de notificare a părților privind dispunerea expertizei, inculpatul luând cunoștință cu ordonanța de dispunere a efectuării expertizei, în care erau indicate și întrebările puse experților, a declarat că refuză de prezența avocatului, totodată prin același proces-verbal i s-a explicat că este în drept; 1) să recuze expertul; 2) să dea explicații; 3) să facă obiecții; 4) să ceară punerea unor întrebări suplimentare expertului. Mai mult ca atât, legislatorul a prevăzut pentru bănuیت, un șir de drepturi specificate la art. 64 Cod de procedură penală, iar din alin. (2) pct. 11) al aceluiași articol, rezultă că bănuitul are dreptul să participe la efectuarea acțiunilor procesuale, de unul singur sau fiind asistat de apărător, la solicitarea sa, ori să refuze de a participa la ele, astfel Morar I. a fost în drept atât prin intermediul apărătorului, cât și singur, de a-și exercita drepturile pentru a formula întrebări și a recuza expertul, însă nu s-a folosit de aceste drepturi. Pe lângă asta, începând cu data de 02 august 2018, inculpatul a fost asistat de apărătorul Chilat Victor, care nu a contestat raportul de expertiză judiciară din 05.12.2018. Totodată, instanța de recurs menționează, că chestiunea privind dezacordul cu întocmirea raportului de expertiză judiciară din 05.12.2018 și raportul psihologic din 26 aprilie 2018, nu a fost obiect de discuție în instanțele de fond, fiind invocată abia la etapa recursului ordinar.

Argumentul invocat de către avocatul Țurcanu I. în numele inculpatului, precum că la f.d.105 este prezent mandatul avocatului din oficiu, fără semnătura lui Morar I. pe verso, astfel a fost încălcat dreptul inculpatului la apărare, Colegiul îl consideră neîntemeiat. Conform art. 70 Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.67 alin.(2) participă la procesul penal în calitate de apărător: 1) la invitația bănuitului, învinuitului, inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și la solicitarea altor persoane, cu consimțământul persoanelor interesele cărora urmează să le apere; 2) la desemnarea de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat în cazul cererilor sau solicitărilor de acordare a asistenței juridice calificate. Astfel, în prezenta speță, se atestă că, avocatul Chilat Victor, a intervenit în apărarea lui Morar I. în urma solicitării organului de urmărire penală, fiind desemnat de către coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, în cazul dat nefiind necesar consimțământul persoanei interesele căruia urmează să le apere.

La fel, nu este fondată nici critica recurențelor, în sensul pretinderii că Morar I. nu a comis fapta de care este învinuit, partea vătămată suferă de maladie, stă la evidența psihiatrică. La acest aspect, instanța de recurs atestă, că instanța de apel întemeiat a constatat că, instanța de fond urma să dea o apreciere declarațiilor părții vătămate și a martorilor, raportul psihologic din data de 16.04.2018, în care este indicat că Morar Aliona este supusă continuu senzației așteptării pericolului, se simte vulnerabilă și victimizată, motivul fiind acțiunile frecvente de violență din partea soțului și raportul de expertiză judiciară nr.201837A0265 din 05.12.2018, prin care s-a constatat că, Morar Aliona a putut să înțeleagă caracterul și conținutul

acțiunilor săvârșite în privința ei (își dădea seama de acțiunile soțului său). Referitor la declarațiile părții vătămate în ședința instanței de apel, precum că ceea ce este indicat în plângere nu corespunde adevărului și că, sesizare a fost depusă de o altă persoană, astfel conținutul plângerii nu corespunde realității, toate învinuirile aduse soțului ea le-a inventat, instanța de recurs reține că, instanța de apel întemeiat le-a apreciat critic și a considerat că, au fost făcute sub influența inculpatului. În ședința instanței de apel s-a observat vădit, că partea vătămată este influențată de inculpat, făcând declarații permanent privea la inculpat, manifesta frică și evita să răspundă la întrebările care demonstau agresivitatea inculpatului. Mai mult ca atât, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 16.04.2018, este semnat de către partea vătămată, iar cele menționate în sesizare se confirmă și prin raportul din 16.04.2018, de la serviciul 902.

Rezumând în ansamblu probele administrate, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența a careva dubii privind vinovăția inculpatului, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia sânt incidente elementelor infracțiunii prevăzute de 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal și în cele din urmă temeiurile pentru recurs invocate și stipulate la pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea.

În virtutea considerentelor expuse mai sus, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatului, nefiind identificată de instanța de recurs vre-o eroare judiciară, ce ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate, Colegiul penal consideră ca fiind vădit neîntemeiate criticile formulate de către recurenți în recursurile ordinare deferite spre examinare.

Astfel, odată ce recursurile avocatului Țurcanu Igor în numele inculpatului și părții vătămate Morar Aliona, sunt vădit neîntemeiate, acestea urmează a fi declarate inadmisibile.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Țurcanu Igor în numele inculpatului și de către partea vătămată Morar Aliona, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Morar Ion Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 03 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vadimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie